Debreczen, 1898. XXV. évfolyam 176. sz. Hétfő, augusztus 1.

M. KIR. DEBRECZENI KÖNYVTÁRA
Helytörténeti gyűjtemény
Kézirattár
1898 sz. 1217 sz.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

KÖNYVTÁRA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

A vaskanczellár.

Debreczen, augusztus 1.

(K—cz.) Germánia csillaga lefutott az égről . . . Németország gyászba merülve könyezik egyik legnagyobb fiának ravatalánál . . .

A kolosszalis alak, a nagy Bismarck, a vaskanczellár lezuhant a világ szinpadáról. A vasnak nagy volt az esése, mert nemcsak Németország rendült meg, hanem az egész világ, mely ismerte századunk legnagyobb államférfiát . . .

Hazáját szerető sziv volt ez a különben rideg, számitó politikus. Imádta nemzetét, melynek nagysága volt életének czélja. Megalkuvást nem ismerő nemzeti akarat volt benne párosulva erővel, tudással és oly diplomácziai ügyességgel, mely a mi epigonokkal és festett nagyságokban gazdag korunkban ugyszólván páratlanul áll.

Lángesze nem fáradt el a nemzeti nagyság épitésének munkájában. Ez a nagyság elérése volt tetteinek rugója, cselekedeteinek phátroszi lángja, ezért élt és még akkor is ezen nagy müvén dolgozott, midőn a fiatal császár nyugalomba küldte azt, ki a világon csak egy eszméért küzdött: a német egységért.

Az óriás egy pillanatra megrázkódott, midőn a császári szó friedrichsruhei magányába utalta. De nem volt hiu. A mellőztetést is elviselte és sokkal jobban szerette nemzetét, hogysem hatalma visszaszerzésén fáradozott volna. Visszavonulva, de bizva nemzetének hálájában, nemes büszkeséggel hordozta császárja haragját.

Régen volt! A nagy Bismarck hatalmas keze ránehezedett Franczia országra. Sedan a tanu, hogy terve sikerült. Porba hevert a büszke gall, békéért könyörgött s a német óriás milliardokkal fizettette meg a francziák álmait.

De Bismark figyelmes szeme azt is látta, hogy Francziaország a szörnyü csapást kiheveri. Eszébe jutott a bekövetkezhető revanche. Szövetségest keresett tehát. Rokonlélekre talált Andrássy Gyula grófban, ki akkor hatalma zenitjén állott. A két nagy ember szövetséget kötött, majd társul vették az egységes Olaszországot és megalakitották a hármas szövetséget, mely az európai *nagyhatalmak kölcsönös békéjét* biztositotta.

És most ledőlt ez a hatalmas oszlop. Ő rajta is győzedelmeskedett a halál. Porhüvelyét kriptába zárják, de szelleme virraszt nemzete élete fölött. Hetek óta aggódva leste a nagy Germánia legnagyobb fiának pislogó életmécsét s most, hogy a vasjellem kiszenvedett, jajszó sir végig a nagy német birodalmon s nemzete nem talál az óriási országban annyi virágot, melylyel puhára vethetné legnagyobb fiának siri ágyát. Tele van könnyel, igaz sirással ravatala, mindenki egyforma fájdalommal siratja halálát annak a lángeszü diplomatának és katonának, ki Németország hatalmát oly nagyra emelte energikus lelkével, bámulatos diplomácziai tudásával, hogy vezérszelleme századokon át biztositani fogja a nagy német nemzet dicsőségét.

Elmondhatni, hogy ő volt az az erő, melyből a mai német császárság ereje felfakadt. Egész élete népe boldogitásában telt el. S ha sikerekben gazdag pályáján a nemzetére rakott virágok mellett vért is látunk folydogálni, ne feledjük, hogy a világtörténelem legnagyobb alakjai csak ugy tudták nemzetük nagyságát biztositani, hogy alkotásaik sikerében fegyverekkel is közremunkáltak.

Bismark nemcsak Németország halottja, hanem az egész világé. Minden nemzet megilletődve áll ravatalánál, melyből a halál után is kivilágol a lángész fénykévéje. Az óriás ugyan meghalt, de élete mesés szerencséje

TÁRCZA.

Ágnessa.

A halaványholdvilág besütötte a havas erdőket.

A falusi kunyhók kis, jégvirágos ablakaiból fakó fény világossága rezdül ki az éjszakába. A legjobban az a házikó volt kivilágitva, amelynek apró ablaktáblái mögött ide-oda suhanó árnyak üzték egymást. S a félig sötét tornáczon keresztül nagy szobába jutott az ember, amelyben óriási bubos kemencze állott. A szemet megvakitotta a szurok-gyertyák nyugtalanul imbolygó homályos lobogása, amint azok a téres helyiségben pléhtartókban és ócska fazekakban megerősitve el voltak osztva. Több árny támadt tőlük, mint fény, ugy hogy a szem csak nagy nehezen különböztethette meg a sötét alakok körvonalait. Alltak és ültek, mozogtak és járkáltak, majd a fejeik a pirosas fényesség előterébe jutottak, kendők és női cziczoma sejtette, hogy fehérszemélyek vannak többségben; de a szavak zürös moraja mind mélyebb lett és elárulta, hogy a szoba mélyén legények is vannak. Bármily határozatlan volt is a világitás, azért mégis mindegyik rátalált arra, a kinek a közelében a legszivesebben pihent el, kaczagásra, suttogásra, évődésre. Több ugyse járta, mert féltékeny szemek villanása gyujtotta fel kereszttüzével a szoba félhomályát. A suttogás és halk kaczajnál hangosabb volt az egyhangu pergés, mert a leányoknak fonókja estéje volt és a legények csak vendéglátásba voltak.

— Mi lelt? Mit állsz egyedül, mint az árvaleányhaj? Nem leled Katariczát? — kérdé egyik legény Jegortól, aki hallgatagon bámult ki a fehérbe vont ablakon át a fátyolos erdőbe.

— Mit keresek én Katariczánál? Nem látod a lenhaju Andris, hogy terécsel a fülébe.

— Bánjad is te Andrist, az egyik füle mégis szabad — évődött a levert legénynyel a másik. — Iszkolj hát és legyen több eszed!

— Haj-haj! — sóhajtott Joger, ha szeret, mint egykor, akkor ngyse hallgatna rá. Csak meg akar kinozni, igaza van az édes anyámnak, boszorkánya a fajtája!

— Mi részbe van igaza?

— Abba, hogy ide ne jöjjek, óva intett. Sokáig nem is törődtem a fruskával, egész addig az óráig, amig megfordult körülöttem a világ. Azt mondja édes anyám, hogy gizt-gazt főzött össze, hogy megrontson — vagy ki tudja! . . .

Miért is már no? akár csak a nótában és a beteg Hrytschu nótáját kezdte halkan énekelni.

„Hryschu, Hrytschu, mihez kezdel?“

S meghallotta a szomszédja, az is belekapott, aztán a félhomályban elnótázták:

„Hrytschu, Hrytsché, mihez kezdel, mondsza?
Ne menj el a lányokhoz a fonóba.
Szurok gyertyák égnek a homályba,
Hivogat a lányok nyoszolyája.
A berregő kerekek pergés,
Pajkos lányok dévaj nevetése.
Van közöttük boszorkány — akarhány,
Megrontja a szivedet egy kis lány.
Megrontja a világodat,
Ifju élet gyorsan fonnyad.“

— Gyorsan fonnyad — mondá fejét bólogatva különös hanglejtéssel a vén Agnessa, aki a bubos mellett ült. A kettős fény pirosra festette vén ránczos képét és ott lobogott fehér hajzatán.

— Öreg anyám, meséljék kend valamit! — kérlelte a mellette ülő Kataricza.

Igen! Igen! — hangzott egyszerre mindenünnen, meséljék kend a nádi lányról, vagy a ködi fehér tündérről, a hét daliásról vagy a száz leányzóról.

— Nem, nem, a tutajdon élte folyásáról! — kérte Kataricza.

— Mit meséljek? Fiatal vér nem törődik a vén csontok viselt dolgaival. Szerelemről? mit is tud a vénség szerelemről, mikor már kő van a szive helyén?

tanujának a nagy Németországnak emlékében neve, alakitásai örökké élnek s reá mint a legnagyobb németre elmondhatja nemzete: *Non moritur justus.*

Neki is voltak éppen ugy, mint ahogy a napnak foltjai vannak — tévedései. De valamint a laikus nem hiszi, hogy a ragyogó, fényözönben gazdag égitestnek is vannak homályos részei, ugy az ő hibáit is csak azok tudják, kik belemernek bocsátkozni a lángelmék tetteinek birálásába. De a hibák felkutatása nem árt az ő emlékezetének, mert végtelen sikerei fényesebbek az emberi gyarlóságok porszemeinél. Nagy, fényes alakja abszorbeálja az árnyékot s ő dicsőség sugártól környezve eszményi magasságban áll nemzete előtt s örök példája lesz a nemzeti érzésnek, az igaz hazaszeretetnek . . .

Nagy példák kellenek e kornak, mert különben utvesztőbe tévednénk. Ő pedig jellemével, tudásával és ezekkel kapcsolatos bámulatra méltó sikereivel örök mester marad abban, hogy miképen kell szeretni a hazát és nemzetet . . .

Németország eltemeti egyik legnagyobb fiát. A nagy német nemzet teste megrázkódik ravatalánál s az igaz könnyek tengere boritja be a virágos koporsót, mely harangzugás közt megy végső utjára. Elmondhatja azt a felhantolt sirnál Germánia, hogy semmi sem hiányzik a te dicsőségedből, csak te hiányzol a mienkből.

És Magyarország, mely hü szövetségese a nagy német birodalomnak szintén elküldi könynyeit a nagy államférfiu ravatalához, mert nem feledheti, hogy az ő általa létrejött hármasszövetség békés fejlődését biztositotta.

Legyen emlékezete áldott s a nagy halottnak sikerekben gazdag pályája tanitson meg bennünket arra az örök igazságra, hogy egy *nemzetet nagygyá csak fiainak szent akarata tehet.*

A munka emberei.

Debreczen, augusztus 1.

Szombaton számonkérő szék volt a városházán. Félévi munkásságukról számoltak be a tisztviselők. Degenfeld József gróf, főispán tüzetesen megvizsgált mindent, s ha ő, kinek kisujjában van az összes közigazgatási ügyek ismerete, — elismeréssel szólt a tisztviselők müködéséről; ez legfényesebb bizonyitéka annak, hogy a közigazgatás jó kezekben van letéve.

Hatezernyolczvankilencz tanácsi ügyszámból csak kilencz maradt elintézetlenül, de ezek is csak azért, mivel a referenseken kivül álló okok miatt nem lehetett azokat elintézni. Hanyagság, felületesség sehol sem volt tapasztalható, mindenki dolgozott azzal a kötelességérzettel, melyet állása, hivatása és a város közönsége méltán elvárhatnak a tisztviselőktől.

A közigazgatás egyik főkelléke az, hogy gyorsan forogjanak annak kerekei. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a tisztviselők azokat szorgalmuk és tehetségük olajával kenegetik. Hogy pedig ez Debreczen szab. kir. város közigazgatásánál nem hiányzott, igazolja a számonkérő szék örvendetes eredménye.

Ezeket csak azért hozzuk fel, mert közgyüleseken nem egyszer hallottuk már, hogy a bizottsági tagok egyrésze unosuntalan emlegeti azt, hogy a tiszti fizetések emelve, illetőleg rendezve lettek. Nem egyszer van alkalmunk hallani egyes nagyobb kiadásoknál, hogy nem lehet azokat megszavazni, mert a tisztviselők fizetésemelése rengeteg pénzt nyel el évenkint.

Aki jó és gyors közigazgatást akar, mely elvégre is minden polgár érdeke, — akkor ne is sajnálja a tisztviselőktől a tisztességes fizetést. Mert csak az a tisztviselő szentelheti összes erejét osztatlanul a munkára, ki nem küzd az anyagi gondokkal, a megélhetés nehézségeivel. Csakis igy lehet munkája biztos, itélete gyors és helyes; ellenkező esetben a lelkét elborító gondok akadályozzák munkásságát. Igaz, hogy a tisztviselőnek munkássága nem érdem, hanem kötelesség, de a mai világban, midőn a legsötétebb bünökről olvasunk naponta és a kötelesség mulasztások egész legiójával találkozunk talán nem dicséret, de kötelességünk elismerésünket a sajtó utján is ki fejezni azok iránt, kik a közbizalom vagy a kinevezés által elnyert köztisztviselői állásukat tiszta kézzel, becsülettel és szorgalommal töltik be.

S hogy nem érdemetleneknek szól a főispáni elismerés, azt nemcsak a számonkérőszék örvendetes eredménye igazolja, hanem az a körülmény is, hogy *Degenfeld* József gróf főispán ismeri alaposan a város ügyeit, azok felett éber gonddal figyel, itéletében részrehajtatlanul igazságos s ha csak egy esetben is észrevette volna a mulasztást, bizonyára nem nyilatkozott volna a tisztviselőkar összmüködéséről oly kedvezően, mint a számonkérő szék befejeztével.

Ezen örvendetes eredmény alkalmából szivesen üdvözöljük városi közigazga-

---

— Öreg anyám is volt egyszer fiatal! — mondá Katarica.

— Volt, volt, — suttogta Ágnessa. — Haj! hogy taposta a kerekhajtót, hogy csak ugy perdült a forgása, mint a pergettyü, mitha a tulajdon életéből fonna be valamit a fonálba, pedig arra már öreg este szakadt.

— Hallotta tán az állatokat beszélni karácsonyi éjfélen?

— Mit, az állatok beszélnek, balgaság! — kiáltá Andris fitymálva, ő örömest fitogtatta, hogy felvilágosodott, hogy Lwow városában kitanulta a katonasort. De Katariczának nem nagyon tetszett az ő hitetlensége, kevésbé barátságos pillantást vetett rá, ugy hogy a féltékeny Jegor örömében majd a padlásba verte a fejét.

— Igen, az állatok beszélnek, — ismételte élesen. — Hisz mindenki tudja, hogy éppen mikor tizenkettőt üti, akkor maguktól kondulnak meg a harangok és emberi hangon beszélnek az állatok, az Istent dicsőitve.

— Ki hallotta? — gunyolódott tovább Andris.

— Az, akinek tiszta a szive, az mind hallja. Igaz anyókám? De te bolond Andris, ugy se hallod, te csak azt érted, amit a dob pereg, az meg borjuból van csinálva és mindig azt bőgi: Bum, bum, — és piros ajkát felbigyesztette, mindenik nevetett, legharsányabban Jegor.

Erre aztán egy kis hirtelenszőke leányzó felvette a kérdést, hogy milyen is egy tavi tündér?

— A tavi tündér — vágta közbe egy legény — olyan, hogy vörös a haja, kicsi, vastag, tudni kell, usznia a vizben. És ha meg akarod látni, ugy csak eredj el fürödni, majd meglátod.

Egészséges arczbacsipés volt a jutalma, egy kissé röhögtek és össze-vissza évelődtek. Aztán Ágnessának halk hangja mégis csak felülkerekedett és elnémult a fiatalok ajkán a hangos szó.

— Az én testvérem is tavi tündérré vált, — mondá mintegy félálomban. Pillanatnyi csönd állott be, nehányan egymáshoz huzódtak, mint a kiket a hideg lel, a legtöbbje szájtátva, félénken csüggött az öreg anyóka ajkain.

— Tizenöt éves volt — folytatta ugyanazon közönyös hangon — négy évvel fiatalabb nálamnál, nádat mentnyesni de sohase jött vissza. Sokáig kerestük, de nem találtuk. Két éjjel láttam őt az álmomban, mint szép fehér hattyu fel és alá uszott a tóban és nádvirág koszoru volt sárga hajában. Igy tudtam meg, hogy a tavi tündérek maguk közé csalogatták.

Igen, a tavi tündér ott ácsorog, leselkedik a nádaratókra; mint valami ezüst csengő, olyan hangon csilingeli, hogy zeller vagy petrezselyem? Ha azt válaszolja a lány, hogy petrezselyem? Ha azt válaszolja a leány, hogy petrezselyem, akkor a tündér rácsenditi: „Eljösz velem!“ Levonja magával, megful és Russalka (tavi tündér) lesz belőle.

— Mondd, édes öreg anyám, igaz-e az, — kérdé Katarica — hogy büvölettel az ember magához tudja azt téríteni, akit akar. Többször hallottam, de...

Az anyóka hosszu ideig nem válaszolt reá semmit, mintha nem hallotta volna a kérdést, arczának minden kis ráncza reszketett és vonaglott, beesett szeme hunyorgattak, mintha vakitaná a sistergő, serczegő, füstölgő szurok gyertya. Végre köhécselt, meginditotta a kereket és amint az zugni, berregni kezdett, közbeközbe oly halkan kezdte rá, hogy alig hallhatták volna, ha különben nem pihent volna minden kéz és nem lett volna oly óriási csend.

— Ez a ház a nagynénémé volt. Nála laktam, mióta a testvérhugom tavi tündérré vált lenn a tavon. Édes szülém elhalt. De volt mégis valaki, aki szeretett. István, egy nagy gazda ember fia, amiért szerelmünket titkolni kellett. De nagynéném tudta és segitett rajtunk, mert ő jó, becsületes fiu volt. Ahogy maga kenyerére jut, lakodalmat akartunk csapni, és nem is volt már messzire az ideje.

A falu akkor még kisebb volt, a házak nem álltak oly sürün egymás mellett, ehhez a házhoz ért még a sürü erdő, amely most ott mered kopáron a szántón tul.

Ebben az erdőben nem járhatott bizton az ember fia, mert a vörös ember volt benne utonálló zsivány. Ti már nem emlékeztek rá, mikor a vörös embert Horalenkán, a piaczon, feketébe vont dobok pergése mellett, sziven lőtték. Rég ideje már annak, de akkor ismerte mindenki és mindenki félt tőle. Vad volt és hatalmas és puskájával mindenkit eltalált, azt mondták, az ördögökkel czimborázik. És mert a keze mindig véres volt, azért is hitták vörös embernek.

Ez vetette rám a szemét!

A csodálkozás moraja futott végig a hallgató fonókában, Agnessa felemelte agg fejét.

tásunk buzgó munkásait kik élükön a polgármesterrel Debreczen sz. kir. város szellemi és anyagi előhaladását fáradhatatlan munkásságukkal munkálják. A főispáni elismerés és a nagy közönség igazán érzett hálája legyen munkásságuk jutalma és buzditás a jövőre.

Sok terv — kevés siker.

— Ajánlva a városi főmérnök ur figyelmébe. —

Debreczen, augusztus 1.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági közgyülése a napokban elhatározta a városháza keleti szárnyának 65.000 forint költséggel leendő felépitését.

Ez a terv a városi főmérnök fantaziájában született meg, mintegy méltó büntetéséül azoknak, kik merő ellenzékieskedésből leszavazták a városháza kibővitésének szép tervét és elbuktatták a legészszerübb megoldási kérdést.

Mondjuk ki nyiltan, hogy ez a 65.000 forintos foltozás merőben czélt tévesztett dolog és a mellett nem is fog sikerülni a főmérnök által preliminált összegből. Mert ha a terv szerint az egész mostani városházát uj ajtókkal és ablakokkal akarja ellátni a főmérnök, ujjá akarja épiteni a keleti szárnyat, az nem kerül ki abból a 65.000 forintból és biztosra vehető, hogy legalább is 15.000 forinttal meg kell toldani ezt az ötletszerü épitkezést.

És a czél még sem lesz elérve, mert pár év mulva az igy kiépitett városháza sem lesz képes befogadni a hivatalokat. Erre ugyan a főmérnök ur azt felelte a közgyülésen, hogy a hivatalok elhelyezéséről ő évekre felel, de hát ez épp oly kétséges, mint a preliminált 65.000 forint.

De a keleti szárny épitésével nem lesz a czél elérve azért sem, mert a hivatalok elhelyezése, amint azt a főmérnök ur tervezi nem felel meg a jó, helyes és gyors közigazgatás követeléseinek. Egyes hivatalokból nehéz lesz a közlekedés és a járás-keléssel fog eltelni az a néhány hivatalos óra, melyet a munkának akar szentelni a tisztviselő.

Erre a toldozásra éppen nincs szükség most, midőn a város, szemben székházával egy palotát emel. Miért nem helyezi el a főmérnök ebben a féloldalu palotában a hivatalokat, melyek a Hungáriából kiszorulnak? Mert mindentül eltekintve kissé komikusnak tünik föl az emberek előtt, hogy midőn a város bérpalotát emel, ugyanakkor 65.000 forintot öl bele egy régi házba anélkül, hogy ebből valamelyes reális haszna volna.

Az uj bérházban pompásan megférnének ideiglenesen azok a hivatalok, melyek most a Hungáriában vannak elhelyezve. Reméljük, hogy ezt elismeri a főmérnök ur is. A többi pedig elfér a mostani jó öreg városházán, melyet egy pár ezer forinttal ki lehet tisztitani, legalább annyira, hogy a közgyülési teremben ne szállingózzanak a bizottsági tagok feje felett a pókhálók. Az uj bérháznak annyi helyisége lesz, hogy az árvaszéket is ellehet oda helyezni s ebben az esetben az öreg házban maradó hivatalokat is jobban be lehet osztani.

Egyébiránt a főmérnök ur maga mondta, hogy ő nem bánta volna, ha a közgyülés leszavazza ezt a 65.000 forintos eszmét. Ez esetben azonban nem tudjuk, hogy tulajdonképpen mit akar a főmérnök ur? Ezt szeretnénk tőle hallani világosan, számszerüen, mert azon állitását nem fogadhatjuk el argumentumnak, hogy hiába visznek a közgyülés elé drága terveket, azokat a többség ugyis leszavazza.

Ne tessék ettől félni főmérnök ur! Méltóztassék csak egy szép tervvel előállani, a többit bizza a közgyülés bölcsességére. Bizonyára lesz ott annyi elfogulatlan itélkező, hogy egy meggondolt és nem ötletszerüen odadobott tervet szivesen pártolásába fog venni.

Egyébb iránt szolgálunk mi tervekkel és azt méltóztassék azokkal elfogadni.

Ajánlja pld. a főmérnök ur azt, hogy vegye meg a város a kincstár épületét, melyben jelenleg a pénzügyigazgatóság van elhelyezve. Adjon azért egy másik telket, vagy vegye meg. Igaz, hogy borsos lesz egy kicsit, de hiszen áldozat nélkül nincs alkotás. Rombolja le a mostani városházat és a két telekre beleértve a két épület közt levő utczát is épitsen egy hatalmas székházat. Sőt megveheti a Kaszanyitzky házat és a sertésvágók helyiségét is. Legyen az épülendő székház két emeletes, alatta boltokkal, melyek a mostani Degenfeld-tér rendezésével óriási összeget jövedelmeznének, mert a kereskedők oda gravitálnának. Ez a székház belekerülne egy millióba, de századokra szólna, méltó volna Debreczen sz. kir. város szellemi és vagyoni helyzetéhez és egy csapásra megoldaná azon nagy kérdést, mely kerek tiz év óta mindig kisért a törvényhatóság zöld asztala mellett.

De hát nincs pénze a városnak. Vegyen fel egy millió kölcsönt e czélra. A boltbérekből lehetne a tőkét a kamatokkal törleszteni. A boltok behoznának legkevesebb 70,000 forintot, de esetleg sokkal

---

— Azt mondják, akkor szép voltam. Eprésztem, akkor akadt rám és azt mondta, hogy az övé kell hogy legyek. Kinevettem, pedig egyedül voltam és az ő kezében, de azért mégse féltem tőle; és mert dühös lett, a szeme közé néztem, de nem mert bántani. „Te tetszel nekem, jobban, mint akármék lány", mondta. „A többi fél, de te bátor vagy. Eljövök érted és a nénédtől megkérem a kezedet, mert tudom is, hogy hol tanyázol." Ezzel sarkon fordult és láttam, mint halad tova büszkén, vállán puskájával, fokosára támaszkodva. Én meg hazafelé kezdtem futni, ekkor ütött ki rajtam csak a félsz, nem is annyira magamért, mint a kedvesemért, mert tudtam, hogy neki lehet csak miattam bántódása, mert ha meglátja a vörös ember, hogy hozzánk járogat, ugy halál fia. Könyörögtem is neki, hogy csak nagy titokban jöjjön hozzánk, hogy elővigyázatos legyen, meg oszt' ő is vitt volna engemet mindjárt messze innen, de azt nem tudta csak, hogy hova.

Napok, hetek multak és István gyakran fordult meg nálunk a nélkül, hogy valami különös történt volna.

Gyakran minden aggodalmunk elmult, de én rettegtem mégis, mert nemrég ezután egy lelőtt szarvast találtunk házunk előtt. Tudtuk, hogy ki tette, de elhallgattuk, nehogy megszomoritsuk Pistát.

Ekkor volt, hogy Pistának el kellett menni. Nyolcz napra édesapja helyett. Én azt hittem, hogy ez örökkétig tart. Oda, vissza az erdőn keresztül.

Hittem, hogy a vörös ember nem tud szerelmünkről, de a vándorlónak sem volt biztos az ut az erdőn keresztül. És rémitgetett, hogy látom a vörös embert az erdőn keresztül leselkedni, mint valami vad ragadozó farkast.

Már el is mult a hét, majdnem végire járt, sok sóhajjal és sóvársággal, mindig Pistára kellett gondolnom. Még épp egy nap hibázott. Az előtt való este volt. Itt ültem ezen a szent helyen és halkan kérdeztem öreg néném től: Hogy lehet messziről valakit elbüvölni?

Öreg néném megijedt, különösen rázta fejét és motyogott hozzá valamit. Vettem észre, hogy többet tud. Azt is tudtam, hogy egyszer szent János ájszakáján, kinn volt éjfélkor a mezőn füvet gyüjteni holdvilágos éjszakán.

— Segits nekem, könyörögtem. Olvass rá, hogy ide jöjjön, olvass rá babonával! Ugy fáj a szivem tájéka, hogy olyan régóta láttam, hadd jöjjön ide, hogy megöleljem, hisz te javas asszony vagy, okos asszony!

— Hadd abba gyermekem, — mondta öreg néném vontatva — ezek veszedelmes dolgok. Lehet, lehet, de bajt hoz, várj holnapig, holnap csak előjön már igy is, ugy is.

Ágnessa félbeszakitotta meséjét, a fonal nem akart sodródni, kiperdült a rokkáról. Kisség babrált vele ránczos kezeivel, köhécselt, mig végre ujra pergett a kerék és tovább beszélt, halkan suttogva.

— Nem hagytam abba, sirtam, könyörögtem és öreg néném szive megesett. Tudd meg, te babonázod elő legjobban, ha folyton reá gondolsz. Akaratát lekötöd, szivét ide vonod vele. Én segitek neked, ahogy tudok, ha valami hatalmasabb erő vissza nem tartja.

Erre tüzet gyujtott, a tüzhely itt volt, ahol most a bubos áll. Fazekat tett a tüzre, vizet és hétféle füvet tett abba, lefedte a bögrét erősen és a tüz lobogott, a fazék rotyogott.

— Ülj csendesen, csendesen, csendesen! Gondolj reá, édesem, édesen! Gondolj rá szerelmesen.

A tüz égett erősen, a füvek gőzt okádtak és a fák az erdőben mintha sugdosni kezdtek volna egyszerre az esthomályos erdő mélyében.

— Dobog a szivem, öreg néném olyan nehezen dobog. Jön-e mindjárt? Ő meg bólogatott, motyogott és gőzfelhő vonult a szobán kékesen végig. Karikákba fel, le, és az ablakon bámulva fehéren meredt be a sápadt hold.

Szivem ugy ugrált, hogy majd meghasadt. — Nem látsz ott valamit az erdőn? Nem hallod? Nem csörtet valaki a ház előtt? Nem hallsz semmit?

Hallotta. Én is hallottam. A tüzhely egyet pukkant, a bögre megrepedt és aztán kopogott valaki.

Már ott álltam mögötte, felreteszeltem és amidőn az ajtó sarkon fordult, ő állt ott és karjaimat kitártam, ekkor valami felgyult, a fekete erdőben lövés dördült és ő a golyótól találva a karjaimba rogyott.

Öreg néném kiabálva bevonszolt minket, becsapta az ajtót és bereteszelte, ő leesett a földre és már haldokolva mondott valamit nekem...

Ujra megakadt a fonál, a kerék megállott, most tovább tartott, mint azelőtt, mig ujra eligazitotta rokkáját az öreg anyó.

többet s amellett az összes hivatalok konczentrálva lennének.

Lehet, hogy csalódunk, de azt hiszszük, hogy egy ilyen vagy ehhez hasonló terv, kellőleg előkészitve, kidolgozva illő fogadtatásban részesülne a bizottsági tagok részéről. De legyen a terv sorsa kétséges bár, nem érdemli meg a mosolyt, főleg ha meggondoljuk, hogy ugyis eljöu az idő, midőn ezen kérdést is meg kell oldani.

Mondhatunk egy másik tervet is. Nem uj, de mindenesetre jobb a 65,000 forintosnál. Rá kell épiteni a régi talakra a második emeletet, rendbe kell hozni az egész épületet. Ez is belekerülne 250,000 forintba, de ötven évig nem kellene félnünk attól, hogy a hivatalok i degenbe szorulnak.

Van még egy harmadik terv is Nem okvetlenül szükséges, hogy a székház jövedelmet hozzon a városnak. Ki kell onnan telepiteni a boltokat. Azoknak helyén egy sereg hivatal fér el s nem kell uj székházról gondoskodni. Ez még 350,000 forintba se kerülne, elég volna a mostani teljes tatarozására, a boltok átalakitására 150,000 forint. Ez az összeg azonban meg fogja hozni kamatát a hivatalok elhelyelyezésében, mit bizonyára nem fog tagadni a főmérnök ur sem.

Szerintünk arra a féloldalu bérházra ez idő szerint nem volt égető szükség. Na de ha már hozzá fogtunk, hadd hirdesse a város bőkezüségét, mely hogy palotája legyen 70,000 forintot adott egy kis telekért. Lehet, hogy ez a palota meghozza a bekerülési ár dus kamatát, de nem fogja pótolni azon hiányokat, melyek eloszlathatók voltak volna, ha az a pénz a régi városháza bővitésére, átalakitására, vagy mint szeretik mondani megfejelésére fordittattak volna.

Egy szóval szeretnénk, ha a főmérnök ur valami olyan határozott tervet mutatna, melyet még eddig tőle nem láttunk. Ő még fiatal ember, kiben van ambiczió, tehetség és sokoldalu tudás. S ha ilyet alkotna, nemcsak nevét örökitené meg e város történetében, hanem hálás szivekre is találna, melyek méltányolnák fáradozását és örülnének sikereinek.

És lehet, hogy ha a belügyminiszter ur elfogadja a 65,000 forintos terv fellebbezőinek inditóokait, a főmérnök is sietni fog egy jobb tervvel előállani s akkor minket is ott talál azok között, kik támogatni fogják őt minden kitelhető eszközzel munkájának sikerében.

Non quis, sed quid.

Népünnepély.

Debreczen, augusztus 1.

Idáig az idény egyetlen igazándi nyári mulatsága vasárnap délután zajlott le a mi fölségesen szép Nagyerdőnk árnyékos tölgyfái között, oly szép sikerrel, mely a legvérmesebb várakozásokat is kielégitette.

A siker magyarázata az, hogy a népünnepélyt a városi dalárda rendezte, a mely eddigi nagy népszerüségét, tudvalevőleg a magyar dalárdák történetében páratlan hangversenyével gyarapitotta, melylyel idegen országban, török földön ezer és ezer szivben lelkesedést ébresztett a magyar dalban.

A város közönsége megszokta azt, hogy amit a városi dalárda rendez, az jól van rendezve. Mert hiszen a rendezőség csupa kipróbált, avatott erőből áll, melyet a dalárda ügye iránt érzett lelkesedés serkent arra, hogy a dalárda ujabb és ujabb babérlevéllel szaporitsa.

A népünnepélyről a következő tudósitás számol be:

Azt lehetett hinni, hogy az eső elmossa a népünnepélyt, mert még tegnap is az égbolton felhők uszkáltak, melyek mögül a nap széles korongja csak ugy néha néha kandikált elő.

Azonban az idő kedvezett. Az idő kedvező volt, a tikkasztó hőség hiányzott, mi még csak kellemesebbé tette az ünnepélyt.

Már délután két órakor tömegesen mentek ki az emberek az erdőbe. A helyi vasut a magyar áliamvasuttól kölcsönkért kocsijuk is megteltek s mégis alig győzte kiszállitani a sok érdeklődőket.

A vándorlás egész délután tartott. Négy órára volt jelezve az ünnepély kezdete. Az összes debreczeni zenekarok, Rácz Károly vezetése mellett rá zenditették a *Rákóczy* indulót, s ezután megkezdődtek a külömböző mulattató dolgok melyek a programm szerint folytak le.

Az összes debreczeni dalárdák programm szerint előirt darabokat adták elő nagy tetszés mellett.

Majd *Leidenfrost* Ármin az általa, készitett s rendezett tüzi játékot mutatta be, mi szépen sikerült.

A tehenet a 27 sorozat 71. szám nyerte, de tulajdonosa még ezideig nem jelentkezett.

Este 9 órakor hangverseny volt a Dobos pavillonban.

*

A hangverseny érdekességét egyebek közt különösen azon körülmény is emelte, hogy azon Ruzsinszky Ilona, a mi sokszor visszavárt soprán primadonnánk is részt vett, valamint hogy a fővárosból csak ezen okból hazatért Kállay Lujza is fellépett. *Rácz* Károly által előadott nyitány után dr. *Láng* Sándor Godardnak egy szeszélyes alkotásával ismertetett meg, a mühöz méltó bravourral. Majd *Dörsetlag* Konrád énekelte szépen Zichytől és Brahmsnak egy-egy dalát. *Ruzsinszky* Ilona két Mayerbeer nagy áriát énekelt, visszavarázsolva bennünket ama szép idökbe, midőn még magunkénak mondhattuk őt. *Szabó* Antal élénk szavalata után *Kállay* Luiza zajos tapsok után ismételni kényszerült a bus Dankó-nótákat.

Végezetül a hegedü, czimbalom és zongora csoportositásával az ifju *Szilágyi* Imre és *Nagy* Dezső, kiket már többször volt alkalmunk kiemelni, jatszottak dr. *Láng* Sándorral gyönyörü magyar dalokat.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti távirata. —

Arany László.

Budapest, augusztus 1. A magyar irodalomnak gyásza van. Meghalt *Arany* László, *Arany* János halhatatlan költőnek szintén költő fia. A boldogult ma délelőtt hunyta le szemét az örök álomra.

Arany László, a m. földhitelintézet igazgatója, a m. tudományos akadémia és a Kisfaludy-társaság tagja, egykor a nagyszalontai kerület országgyülési képviselője is volt. Született Nagy-Szalontán 1844. márczius 24-én. Irt több költői müvet, melyek közül Elfrida s a Délibábok hőse pályadijat nyert. Gyüjtött népmeséket és értekezéseket irt róluk, szerkesztette *Gyulay* Pállal a magyar népköltési gyüjteményt, forditott több szinmüvet Shakespearetól és Molierétól, a sajtó alá rendezte atyja irodalmi hagyatékát.

Perczel Mór haldoklik.

Budapest, augusztus 1. *Perczel* Mór a szabadságharcz vitéz tábornoka, *Perczel* József tábornok, debreczeni dandárparancsnok édes atyja, *Perczel* Dezső belügyminiszter nagybátyja, Bonyhádon haldoklik. Az orvosok már lemondtak az agg tábornok életéről.

Meggyilkolt volt rendőr.

(Saját tudósitás.)

Debreczen, agusztus 5.

Vasárnap éjjel, nyilt utcza során három szilaj legény furkós botokkal agyonütötte *Benka* János volt városi rendőrt, aki sebektől boritva holtan terült el az utcza kövezetén. A jelenet után az agyonütött ember felesége a kiállott izgalomtól önkivületi rohamban kis hija hogy nem folytatta a véres drámát, mert egyik értesités szerint éles késsel kergette azt a szerencsétlen bukott leányt, a kit a szörnyü cselekmény ártatlan okozójának tekintett.

Benka János egy rosz hirü ház tulajdonosa, azelőtt városi rendőr, de pénzhamisitás miatt börtönt szenvedett. Különben is verekedő természetü ember volt. Vasárnap éjjel három vigadozó legény vágódott be a háza kapuján: *Ármós* Sándor, (aki *Drucker* Mórnál volt szolgálatban), továbbá *Pál* Sándor és *Kincses* Gyula.

— Elmondta, mint vonta őt valami hozzám, mindjobban, jobban, erősebben, ugy hogy nem tudta elviselni és eljött. Mindent elvégzett gyorsan. Jött az erdőn keresztül, ide egyenesen kedveséhez és a vörös ember meglátta, vége volt, jól talált.

Ha nem lett volna a babona, másnap jött volna és most minden másképp volna.

Elhallgatott. Erősen köhögni kezdett. Horalenka piaczán lelőtték a vörös embert, de tudom, hogy nem lesz pihenője.

Mély csend uralkodott e mese után, mintha a lassan zümmögő kerekek zajába belefonódott volna a lassan elnémuló mesebeszéd. Erre hirtelen valaki megdobta künn a kis ablakot. Hangosan sikoltottak a fonólányok, a legények. Két apró szempár meredt be az ablakon.

Jegor hirtelen az ablaknál termett megráztr öklével. Elfutott, látta amint elfutott.

— Farkas volt — mondta. A bestiákat az éhség bekergeti, ideje volna, hogy hajtóvadászatot kezdjünk ellenük.

— Farkas! farkas! — kiáltotta mind, fellélegzve. Még ott borzogatta őket a rettegés, de elmult ujra a frissebb mozgástól.

— Hála Isten! Csak farkas volt — mondták a lányok és körülnéztek, mindegyik a maga kedvese után, Kataricza szeme Jegoron függött.

És Ágnessa hallgatagon magában bólogatta vén, hófehér, fáradt fejét.

A három legény sokáig mulatozott a házban, mig egyszerre összekaptak a gazdával egy bukott nő miatt.

Benka heves természetü ember létére kiutasitotta a legényeket, akik erre bosszut esküdtek. Az üzletnél alkalmazott *Benka* Jánost az utczára szép szavakkal kicsalták, a ki mit sem gyanitva ment ki utánok.

A tervet előre kieszelt czinkosok erre — a már előre elrejtett — sulyos dorongokat hirtelen előkapkodták s mielőtt a szerencsétlen menekülhetett volna, **hatalmas ütésekkel földreverték** ugy, hogy a szegény *Benkának halantéka beszakadt* s hangos jajgatással fetrengett a földön.

Két rendőr futott hirtelen a véres tett szinhelyére s **Ármós Sándort, ki még akkor is ütötte az elalélt embert,** elfogták. A másik kettő azonban elmenekült.

Benkáné őrjöngve jajveszékelt, mikor meglátta férje holttestét. A fájdalom rohamában azt a lányt, aki a szerencsétlenség ártatlan okozója volt, késsel fenyegette.

A sérült embert kórházba szállitották, hol a dr. *Dezső* kórházi orvos vette ápolás alá, de hasztalan volt minden élesztési kisérlet, *a megvert ember két óra mulva meghalt, a nélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét.*

Az elfogott gyilkos Ármóst azonnal letartóztatták, a másik két tettest pedig a délelőtti órákban keritették kézre.

A vértől boritott, sulyos dorongokat, melyekkel akár ökröt is agyon lehetne ütni, bevitték a központi rendőrségre.

Iróniája a sorsnak, hogy a miniszter ma küldte le Benka felebbezését, amelyet elutasitott. Benkát ugyanis *utczai verekedésért* a rendőrség elzárásra itélte. A szerencsétlen embernek most kellett volna büntetését kitöltenie.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

— **Külföldi vendég Debreczenben.** Debreczennek ismét érdekes vendége van. *Gaertner* skót nemzetgazdász időzik városunkban. Ma a város nevezetességeit szemléli meg, holnap pedig a város vendégeként a Hortobágyra megy.

— **Orvosi körökből.** *Pallay* Miklós dr. két hétre a Püspökfürdőre utazott. Távolléte alatt Czakó Zsigmond dr. bábaképezdei segédtanár helyettesiti az orvosi teendőkben.

— **Bucsu,** Vasárnap szent Anna-bucsu volt a debreczeni hatholikus templomban. Ez alkalommal zenés mise volt. A katona zenekar távollétében mükedvelők szolgáltatták a zenét. Az énekkarban résztvettek: Artinovics Antalné, Csapó Etelka, Raics Erzsike, Fábián Juliska, Kelemen Mariska, Kocsmáros Janka, Alber Lujza, Fehér Margit, Fábián Margit, Wolafka Antal, Keller Sándor, Balogh György, Tabak Lajos, Boross Lajos, Szendrő Sándor. Az orgona kiséretet Steinacker Sándor játszotta. Az énekkarban résztvettek: Alber József, Wilhelm Samu, Lusztig Sándor, Tar István, Erdélyi Béla, Csomafáy Sándor, Hora Károly, Brischa Béla, az Führer Es dur miséje, gradnalera Weiss „Esto mühi" czimü offertoriumát bravurosan énekelte Artinovicsné, cellón kisérte Alber József, orgonán Steinacker Sándor. Mise után Wolafka Nándor v. püspök megvendégelte a közremüködőket.

— **A városi tisztviselők szorgalma.** Gr. Degenfeld József főispán elnöklése mellett számonkérőszéket tartottak tegnap a városházán. A közgyülés részéről *Lengyel* Imre és *Szabó* Soma voltak jelen. A tisztviselőkar az év első felében kifejtett tevékenységének eredményével számolt be. S ez az eredmény igen örvendetes. A főispán nem is késett elismerését fejezni ki a felett. Imé egy példa: 6089 tanácsi ügy darabból mindössze 9 maradt elintézetlenül.

— **Müvészházasság.** *Fenyvesi* Emil a Vigszinház egyik kiváló müvésze, debreczeni szinész, akit rokonsági kötelékek is füznek városunkhoz Reichenhallban jegyet váltott *Baumgarten* Margit kisasszonynyal.

— **Debreczeniek a Bessenyei szobor leleplezésén.** Szabolcsvármegye nagy ünnepre készül. Rövid idő mulva leleplezik Nyiregyházán Bessenyei György Kallós Ede által mintázott szobrát. A szobor-bizottság már egybeállitotta az ünnepély programmját, Az ünnepélyre meghivják a kormány tagjait egyenkint, a Magyar Tudományos Akadémiát, a Kisfaludy és Petőfi társaságokat, a főrendiház és a képviselőház elnökeit, Jókai Mórt, Szász Károlyt, a Nemzeti Muzeumot, a Képzőmüvészeti társulatot és külön zsüri tagokat, az „Otthon" irók és hirlapirók körének elnökét, Samassa József érseket, Firczák Gyula, *Kiss* Áron és Zelenka Pál püspököket, Pauler Gyula orsz. főlevéltárnokot, a *szomszéd törvényhatóságokat*, azoknak *főispánjait, alispánjait, Simonffy* Imre debreczeni polgármestert, Kallós Ede szobrász müvész által meghivni óhajtottakat, a *debreczeni* és a sárospataki főiskolákat és az egri főkáptalant. A meghivott vendégek a törvényhatóság vendégei lesznek.

— **Nyári hangverseny** A nagy-létai ifjuság e hó 7-én nyári mulatságot rendez, melyre a következő meghivót bocsátotta ki:

Meghivó a nagy-létai ifjuság által 1898. évi augusztus hó 7-én, vasárnap a nagyvendéglő udvarán felállitott diszes sátorban rendezendő zártkörü nyári tánczvigalomra. Személy-jegy 70 kr. Családjegy 2 frt. Kezdete 8 órakor. A tiszta jövedelem a kisdedóvoda javára fordittatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Rendező bizottság: Szücs Béla tb. elnök. Fisch Lajos elnök, Fischer Albert alelnök. Szathmáry Géza pénztárnok. Fökövy Sándor ellenőr. Magyary Adorján jegyző. Ifj. Ganofszky Lajos, Holló József, Kádár László Magyary Ernő, Marjay Barna, Marjay Ödön, Peley József, Sorbán Sándor, Szabó Elek, ifj. Szabó Zsiga. A zenét Jónás Miska jóhirü zenekara fogja szolgáltatni.

— **Ujitás a levélgyüjtésnél.** A mai nappal lép nálunk életbe a postára szánt levelek összegyüjtésénél az az ujitás, hogy a helyi vasut vonatain is levélgyüjtő szekrényeket állitanak be, amelyekből naponta többször kiszedik a leveleket. A közönség kényelmére szolgáló eme praktikus ujitást a következő levélben hozza lapunk utján köztudomásra a pályaudvari posta hivatal:

A nagyváradi tekintetes posta és távirda igazgatóság rendelete folytán f. évi augusztus 1-től kezdve a helyi vasut minden közlekedő rendes vonatánál egy-egy *levélgyüjtő szekrény* lesz alkalmazva s a közönség rendelkezésére bocsátva. A levélgyüjtő szekrényekből a levelek a pályaudvari posta és távirda szolgaszemélyzete által *minden posta indítás* előtt fognak kivétetni, vagyis naponta ötször és pedig délelőtt 8 és 11 és fél órakor délután 3, 6 és este 9 órakor. A levélgyüjtő szekrények, melyek szembetünő *pirosra* vannak festve, mindenkor a közlekedő vonaloknak egy kocsiján, a *nagytemplom* felé eső oldalán találhatók. Miről kérem a tekintetes szerkesztőségek becses lapja utján Debreczen város tisztelt közönségét értesiteni. Debreczen, pályaudvar, posta és távirda hivatal 1898. julius hó 31-én. *Popovits* István posta és távirda főtiszt. hiv. főnök.

— **Tolvaj kereskedősegéd.** L. I. kereskedősegéd, ki Stern Izidor Széchenyi-utczai paplangyári raktárában volt alkalmazva, tegnap ellopott egy vég finom vásznat s azt eladás végett odaadta egy hordárnak. A lopást azonban észrevették s a megtévedt ifjut átadták a rendőrségnek, hol letartóztatták.

— **Összezuzta a malom.** A szülői gondatlanságnak ismét van egy áldozata. H.-Sámsonban tegnap Goda Zsófi 8 éves leányt a szárazmalom elkapta s összezuzta. A kis leányka ott forgolódott a malom kereke mellett. Senki sem volt ott, aki felügyelt volna s egy vigyázatlan pillanatban a kerék a leányt elkapta. Sikoltozására segitségére siettek a malombeliek, de már késő volt, mire a malmot megállitották, csak a véres összezuzott holttestét vonszolták ki Goda Zsófinak. Az előljáróság táviratilag tett jelentést a vizsgálóbiróságnak, honnan tegnap a helyszinére mentek *Szalay* József vizsgálóbiró és dr. *Isoó* János törv. orvos. A vizsgálat fogja megállapitani, kit terhel a felelősség a gyermek haláláért.

— **Öngyilkossági kisérlet.** Egy cseléd-leány, *Román* Erzsébet, ki péterfia-utcza 64. sz. a. lakott, ma délelőtt szerelmi hubánatában marólugot ivott. Tettét észrevették s haldokolva szállitották a kórházba. Tettének okát a következő levél magyarázza meg, mely a rendőrség birtokában van: Végrendeletem: Én irom mert már tovább nem élhetem, eleget tul éltem meg sokat is az elégnél. Most már nem értem érdemes ennyi sokat szenvedni, mint én szenvedtem, és ki hallatlan sok könyeket Kun Antal őrvezetőér 3 honvéd gyalog ezred 10-ik századjába, én voltam neki kedvesse, mégis ő mással ment sétálni, még pedig szemem előtt, még csak az asszonyom is látta, és már most hogy ha ezt a levelet megtanálják, azonnal kérem tudatni szüleimmel, hogy jöjjön valaki a temetésemre, mert én megmérgeztem magamat, mert kénytelen voltam ezt cselekedni magammal. Mert már és a keresz levelem ott van a ládában és a Tekintetes asszonynak csókolom a kezét alázatos szolgája Rimán Erzsébet Debreczen Péter Fiján 64. sz.

— **A kamarák és az iparfelügyelők.** A kereskedelemügyi minisztertől tegnap leirat érkezett a *debreczeni* kereskedelmi és iparkamarához, melyben a kir. iparfelügyelőkhöz intézett rendeletét közli a következőkben:

Az iparfelügyelők müködésének és a kereskedelmi és iparkamarák hivatásának több tekintetben azonos czélok jelölnek irányt. E körülmény következtében az ország ipari érdekei megkövetelik, hogy a kir. iparfelügyelők müködése és az utóbbiak tevékenysége az ügyek természetéhez képest bizonyos összhangba hozassék és az iparfelügyelők, valamint a kereskedelmi és iparkamarák között minél szorosabb érintkezési pontok létesüljenek. Felhivom ennélfogva czimet, hogy lehetőleg érintkezést tartson fenn a kerületek kereskedelmi és iparkamaráival és mindazon ügyekben, midőn azok természetéből kifolyólag czélirányosnak mutatkozik; az

illető kamara elnökségével, illetve titkárával lehetőleg lépjen érintkezésbe s tanácsát, véleményét kikérve hasson oda, hogy az iparügyek terén kifejtendő tevékenységének az illető kereskedelmi és iparkamarákkal való kölcsönös és összhangban levő érintkezés is alapját képezze. Budapesten, 1898. évi julius hó 18-án. A miniszter helyett *Vörös* s. k. államtitkár.

— **Értesités.** A debreczeni dalegylet által tegnap megtartott népünnepen a közönség részére ajándék gyanánt kisorsolt fejős tehén nyerő száma 27/71. A kisorsolt számnak ellenőrzés. jegye a dalegyet pénztárnokánál van őrizet alatt. A ki nyerő számnak megfelelő belépő jegynek birtokában van, sziveskedjék annak felmutatása mellett a dalegylet pénztárosa *Bárdos* Géza urnál (közgazdasági bank) holnap azaz kedden déli 12 óráig jelentkezni. E határidő eredménytelen eltelte után a kisorsolt tehén a dalegylet pénztára javára lesz értékesitve. Debreczen 1898. Augusztus 1. A debreczeni dalegylet elnöksége.

— **Végzetes bravur.** Kitünő uszó hirében állott — mint kisujszállási levelezőnk irja — Nemcsik István odavaló kereskedő segéd. Nemcsik tegnap néhány társával bicziklin lement a jó távol eső Tiszához, amelyben mindenféle bravuros mutatványokkal mulattatta társait. Fürdés közben egyik társával fogadott, háromszor oda és háromszor vissza egyhuzamban pihenés nélkül keresztül ussza a folyót. A fogadást megkötötték és Nemcsik elkezdett uszni. Kétszer szerencsésen partot ért, de harmadszor a viz közepén görcsök fogták el. Nemcsik segélyért kiáltott, társai azonban tréfának vették a dolgot és nyugodtan nézték, mint bukik le kétszer-háromszor is a viz alá. Csak amikor már nem bukott fel többé, ijedtek meg és siettek a mentésére. A szerencsétlen ember ekkor már egészen elmerült és a viz magával sodorta, ugy, hogy még aholttestét sem tudták kifogni.

— **Köszönetnyilvánitás.** A debreczeni dalegylet által tegnap rendezett népünnep almalmából, az ünnep fényes sikerének biztositásáért hálás köszönetünket nyilvánitjuk B.-Ruzsinszky Ilona és F. Kállay Lujza urnőknek. dr. Láng Sándor, Dőrslag Kondrád, Szabó Antal, Nagy Dezső és ifj. Szilágyi Imre uraknak, a debreczeni önkéntes tüzoltó egyesület, ácsifjuság dalköre, iparos ifjak dalköre, munkás dalegylet, Petőfi dalkör müködő tagjainak, általában pedig miadazoknak, akik egyletünknek ezen ujabb vállalkozását szives közremüködésökkel sikerrel juttatták. — Debreczen, 1898. Augusztus 1-én, a debreczeni dalegylet elnöksége.

— **Váratlan fordulat.** A szeretetreméltó házibarát ebédre hivatalos. Az asztalnál a férj és a feleség között ül és hogy minél kedvesebbé tegye magát, nagyban kedveskedik a kis Laczikának, a ház fiának. Meg is kérdi tőle:

— Ugy-e, Laczika, mi jó barátok vagyunk?

— Igen, én szeretem magát és nem is titkolom, mint a mama, hanem megmondom a papa előtt is.

— **A piros orr.** Az emberek legtöbbje, ha piros orrot lát, ráfogja az illetőre, hogy szeret nyakalni. Pedig a mai nóta is azt mondja:

Lám, piros a liba orra,
Pedig sohse mártja borba.

Az orvosi tudomány most rehabilitálja azokat, kiknek veres orruk van, amennyiben megdönthetetlenül bebizonyitotta, hogy az orr veressége nem a *garat* betegsége, hanem az orrsejtek gyuladása s olyan embernek is vörös az orra, aki *Bachust* és *Dambrunuth* gyülöli.

— **A lövészet eredméoye.** A julius 31-én tartott lövészet eredménye: Legjobb mélylövéssel Baum Miksa 4 koronát, Legtöbb körlövéssel Fürst Ödön 2 koronát.

— **A kegyelet.** Az a nép érdemli meg a jövőt, amely megbecsüli multját. A népek legnagyobb erénye a kegyelet, melylyel a mult örömei és szenvedései, történetök korszakos dicsőségei és megrázó katasztrófái, — vezérlő nagyjaik iránt viselkednek. Az öröm vagy bánat, mely egy-egy nevezetes évfordulón kegyeletes vissszaemlékezést ébreszt az utódokban, egy-egy bizonyitvány arról, hogy ez a nép megérdemelte a mult dicsőségeit és okulni akar a hajdan csapásain. A momumentális, avagy a legkisebb emlék is, melyet az évfordulót ünneplő kegyelet emel, egy-egy diadaloszlopa annak a nemzedéknek is, mely az emlékre összeadta filéreit, rászentelte tudását, müvészetét. Nevezetes évforduló a magyarnak a most flyó év is. S a nép nem volt érzéketlen, mikor ünnepelnie kellett félszázad előtt lefolyt küzdelmét és alkotmányos jogainak törvénynyé, élő valóvá váltát. Lelkesen és áldozattal ünnepelt a nemzet s itt és ott kisebb-nagyobb emlékeket emelt az évforduló örömére. A kegyelet nyilatkozik meg mindez emlékekben, kegyeletre oktatják a jövő nemzedéket. Leghatalmasabb emléke az évfordulónak az az óriási csatakép, melyen magyar és lengyel müvészek jelesei dolgoztak egy esztendőn át. Ecsetjöket a mult szellemének ihletése vezette és a mü, melylyel megörökitették a szabadságharcz egyik legszebb diadalát, amily kegyeletes czélzatában, épp oly müvészi a kivitelben, buzditó, lelkesitő, tanulságos. Az ország szivében, a fővárosban áll a kép, mielőtt külföldi vándorutjában hirdetné dicsőségünket, jelképeül annak, hogy a kor neve, melynek emlékeztetője, minden magyarnak a kellős közepén van bevésve. Idegen országok fiai, németek, francziák, olaszok s mind, kik átutaznak Budapesten, elragadtatással szólnak erről a képről s nem győzik dicsérni azt a nemzetet, mely szabadsága bajnokainak már egy félszázad multán is ilyen hatalmas emléket készit. Mennyivel többet lát e képen a magyar, melyen testvéreivel találkozik, aki tudja kije-mije volt a sok jeles, kik e képen megörökitvék. Bizony mindannyiunk dicsősége a Bem-Petőfi körkép, mert mindnyájunk nevében emléke a szabadságharcznak és a félszázados évfordulónak.

Pesbyteri közgyülés.

Debreczen, augusztus 1.

Némethi Lajos lelkész és *Simonffy* Imre főgondnok elnököltek s *Somogyi* Pál főjegyző volt az előadó. A kegyelet kötelességétrótták le először Részvéttel jelentették, hogy Tóth Béla presbiter s főbb szakbizottságnak tagja meghalt. Presbiternek *Csőreg* Péter következő póttagot hivják be; — a bizottságokban megüresedett helyeket pedig a jövő közgyülésen töltik be.

Néhai Armós Bálint *egyházkerületi tanácsbiró* helye is üres. A gyülekezetek felhivattak, hogy szavazataikat adják be ezen tanácsbiróságra. A debreczeni egyház saját tiz szavazatával dr. *Medve* Kálmán debreczeni ügyvéd jelöltségét támogatja, ki egyháza iránt tanusitott meleg és áldozatkész szeretete által már rég kiérdemelte hitsorsosainak elismerő bizalmát. Ő valóban méltó utódja lesz a megboldogult Armós Bálintnak.

A református ispotálynak a városi szegényházba beolvasztása iránt a városi tanácstól érkezett átiratra mindaddig nem válaszol a presbiterium, mig a városi tanács is nem felel ama presbiteri átiratra, mely az ispotály körül lévő s az 1858/59-ik évi rendezés szerint az ev. ref. szegényházhoz tartozó pusztaföldeknek visszacsatolását kérelmezte.

Komoróczy Ferencz az egyház ujosztásu földjeinek megvételére ajánlatot tett. 28.000 frtot igért ezen tagbirtokért. Minthogy a föld nem eladó, az ajánlatra nem is reflektál a presbiterium.

Ugyanezen földek haszonbérbe adása felett véglegesen döntött a közgyülés. A gazdasági bizottság javaslatára 12 évre Hidvéger Mihálynak engedte át évi 1533 frt haszonbér mellett.

A főiskolai ujonnan szervezett igazgató tanácsba a jövő gyülésen választja meg a presbiterium az egyház hét képviselőjét.

Az adóhátralékok behajtása és a f. évi adók befizetése érdekében megfelelő intézkedések tétettek.

Az ispotályi templom tornyában lévő haranglábak s megrongált lépcsők helyreállitása iránt a városi tanácshoz átiratot intéznek.

Dr. Medve Kálmán bejelentette, hogy néhai Armós Bálint az ispotálynak és az árvatanulóknak egyenkint 500 koronát hagyott végrendeletileg.

A győri ev. ref. egyháznak templomépitésre 20 frtot szavaztak meg; a lelkészek pedig a gyülekezetet szószékből hivják fel adakozásra.

Bismarck-adomák.

Minden alkalommal, valahányszor a nagy emberrel valamely fontos esemény kapcsán a szokottnál többet foglalkozik a világ, egyre-másra adják nyilvánosságra életének apró történeteit. Most, hogy elterjedt a hire a nagy betegségének, ujra megeredt az anekdoták árja. A napokban Tiedemann brombergi kormányfőnök tartott fölolvasást „személyes visszaemlékezések“ czim alatt s ezekből közlünk nehányat. Bismarck kanczellársága korában az volt a házirend a kanczellári palotában, hogy a kanczellár elé senkit sem lehetett bocsátani, akit előzetesen nem jelentettek be s a kit egy bizonyos órára oda nem rendeltek.

Erről Tiedemann a következő mulatságos történetet beszéli:

Egyszer a szász király hajtatott a kanczellári palota elé. A vadász leugrik a bakról s azt mondja a portásnak:

— Jelentse, hogy ő Felsége itt vau.

— Ide van rendelve? — kérdezte a portás.

— Nem, mondá a vadász elképedve.

— Akkor nem is jelenthetem be.

Minden további kisérlet teljesen hiábavaló volt, a szász királynak távoznia kellett. Kevés idő mulva a portás fejében valami derengeni kezdett, hogy talán mégis csak nagyon messze ment hivatalának gyakorlásában; hozzám jött s meglehetősen csüggeteg hangon jelentette az esetet. Nyomban a kanczellárhoz mentem, ki ugy tette jóvá a dolgot, hogy Herbert grófot küldte a királyhoz s bocsánatot kért a félreértésért.

Máskor egy nagyherczeg kért tőle találkozót s a herczeg azt felelte neki, hogy nagy szerencséjének fogja tartani, ha este kilencz órakor fogadja. Épen referálni voltam a herczegnél, mikor ez az óra közeledett. Engedelmet kért, hogy ruhát válthasson. Levetette házi kabátját s katonai kabátját hozatta elő, melyre a szolga már ráerősitette a nagyherczegi rendjel nagykeresztjét. Az óra kilenczet ütött és siettem referálásomat befejezni. Negyedtiz volt már s a nagyherczeg még sem jött.

A herczeg hivatta a komornyikját.

— Hozz megint vissza a házi kabátomat.

Azután hozzám fordult.

— Ő királyi fensége ne higyje, hogy tovább vártam rá negyedóránál.

E pillanatban megjelent a nagyherczeg Mig távoztam s a szolgák az ajtót kitárták, előttem ment el s csak annyit láttam még, hogy a herczeg nyugodtan ülve maradt iróasztalánál, látszólag oktacsomókba mélyedve.

A nagyherczeg az asztalhoz lépett, mire a herczeg mély meghajlással emelkedett föl helyéről.

— Azt hittem már, hogy királyi fenséged nem is fog szerencséltetni, mert már husz perczczel mult el kilencz óra.

Irodalom és müvészet.

* **A „Zenélő Magyarország“** zongora és hegedü zenemü folyóirat ép most megjelent XIV. füzete tartalmazza a következő zenemü ujdonságokat: I. Iványfy Iván „Hadd szóljak hát az a csöndes“! czimü csárdást. II. Scharwenka Fülöp „Bagatelle“ Szalondarabját. III. Kisgeszéni Szabó István „A kis hamis“ Rezgő polkáját. Minden zongorázó és hegedüsöknek kiváló fontossággal biró olcsó zenemü folyóirat havonta kétszer megjelenő, mindenkor 10—10 oldal zenét tartalmazó füzetei a legujabb és legjobb választékát hozzák a modern és időszerü magyardal,- müdal - salon,- tánczzene cuplék s hegedü darab ujdonságokból. Hat füzet egy negyedévben, 60 oldal zenemüvel, melyre 1 frt. az előfizetés. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország“ Klökner Ede zenemükiadóhivatalában Budapest, VI. Csengeri-utcza 62. a honnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

* **A Legjobb könyvek** czimü regénytár, amely a Légrády testvérek kiadásában jelenik meg, immár befejezte első évfolyamát s a másodikat is megkezdette. Egy esztendő lefolyása alatt husz kötetet adott közre s a czimét is igazolta, mert valóban a legjobb könyvek közé tartoznak azok, amelyek a gyüjteményt képezik. Az eddig megjelent müvek szerzőinek sorát *Mikszáth* Kálmán nyitotta meg, a ki két kötettel is szerepel. Sorban következtek utána Ohnet, Harraden, Coppée, Szabóné Nogáll Janka, Savage, Cherbuliez, Donnelly, Feuillet és Claretie legsikerültebb regényeikkel. A második évfolyam most vette kezdetét s a regénytár *Daudet* Ernőnek „Malory Kapitány büne“ czimü érdekfeszitő és kiváló gonddal megirt két kötetes bünügyi regényével lép az olvasó elé. Ennek első részét már szétküldték, jelezve azt is, hogy a „Legjobb könyvek“ a második esztendő tartama alatt is következetes marad ahoz a magasabb szinvonalhoz, amely a regénytárt oly kapóssá és közkedveltté tette. A hazai szerzők közül *Mikszáth* Kálmánon kivül *Gárdonyi* Géza és *Szomaházi* István is helyet találnak a gyüjteményben. Az idegen irók közül Savage, Cherblicz, Mark Twain müveiből válogatott a szerkesztőség s azon lesz, hogy az ujabb husz kötet a hires hazai és külföldi szerzők jobb regényeiből álljon. A „Legjobb könyvek“ tekintettel az olvasóközönség nagy pártolására, ezentul is pontosan az igényeket kielégitő módon jelenik meg. Az első fizetési dij a régi marad s a ki husz koronát beküld az a husz kötetet bérmentve kapja meg. A kötetek persze külön is megkaphatók, ugy az ezután megjelenők, mint az eddig kiadattak. Egy-egy kötet ára egy korona. A kiadóhivatal Váczi-körut 78. sz. alatt van.

CSARNOK.

A sors.

(Regény.) 13.

— Irta: **Francisco de Renzis.** —

Forditotta: **Váradi Ödön.**

(Folytatás.)

— A gyilkost elfogták. Látta valaki?

— Gáspár azt mondja, hogy látott egy veres haju embert Turin felé szaladni, de még nem bizonyos, vajjon . . .

— Tóni pedig azt állitja, hogy ma reggel a Ronciglione-uton egy gyanus kinézésü ficzkóval találkozott; bizonyára az volt.

— Madonna della Consolata, segitsd a szegény ifjat!

— Szegény ember! Még nagyon fiatal, ugy néz ki, mint egy tiszt czivilben.

— Ej, ki huzta elő az árokból?

— Camillia kisasszony, ki éppen a parkban sétált. Madonna della Salute! Mennyire megijedhetett ő, midőn váratlanul egy halottat látott maga előtt! . . .

— S mégis Signoriának volt bátorsága, hazasietni, embereket hozni és segélyére lenni.

A szobaleányok s a szolgák fecsegése, kik Roversanóban laktak, s kik e szobában összegyültek, mintegy varázsütére egyszerre elnémult, a mint egy kocsi gördülését hallották, mely aztán a bejárat előtt megállt. Az orvos, a Moncalieri-i biró, a karabinierik hadnagya érkeztek meg a kocsin s pár pillanat mulva mindhárman, a háziurtól kisérve beléptek a szobaba s a sebesült felé fordultak.

Az ágy körül levő kivánesiak a háziur intésére csendesen elhagyták a szobát. Az orvos levetkőzteté a látszólag meggyilkoltat, lemosta a vért, mely a kötelékeken megaludt, feltett egy nagy szemüveget s vizsgálva nézte az ifjut.

Az esés következtében az alig beheggedt sebek ujra felszakadtak — s ujra vérezni kezdtek.

— Meggyilkolva s megsebesülve! — gondolá Aesculap tanitványa elbámulva, mi alatt mutató ujját kérdőleg homlokára illeszté; az eset uj s originalis volt a maga nemében.

— Hadnagy ur, biró ur, — mondá nagyképüen — az urak biztosan akarják tudni a módot s eszközt, a hogyan a gyilkos tettét végrehajtá.

A törvény őrei igenlőleg intettek fejeikkel.

— Nos, látják önök, mondá folytatólag az orvos — a seb, vagy inkább a sebek, mert több ily nyilás van, szét vannak marczangolva . . . s az ember azt mondaná, egy vágóeszközzel lettek érintve, jollehet a lövés nyomai se hiányzanak. Itt egy nagyon csodálatos esetről van szó, a gyilkos maga köté be a sebeket.

A biró bölcsessége ennyire nem terjedt ki; a hadnagy nagyot nézett az orvosra, hogy lássa, nem akar-e a katonai hatósággal valami gunyt üzni; de a jó ember oly jámboran nézett, a hogy csak lehetett. Ez alatt a házi ur kiváncsian nézte a sebesültet, mintha valami hasonlóságot keresne, melylyel tisztába nem tudott jönni.

— Mi a sebeknek oka? — kiáltá a hadnagy nehezen elfojtott türelmetlenséggel.

— Az oka? — — — Az oka? Azt könnyü megmondani — ismétlé a tudomány embere — az oka . . .

— Az oka egy esés — mondá nevetve Venturelli, ki ujra eszméletre jutott.

Az orvos csodálkozásában felugrott; a többi jelenvoltak a sebesült ágyához siettek s ez, ki egy kissé jobban érezte magát, megmondta nekik, micsoda vigyázatlanságnak esett áldozatul . . .

Ujra bekötözték sebeit, erősitőt vett be s aztán nyugodott. Huszonnégy órával később kényelmesen ült Forneri bankár salonjában s bámulva nézett Signora Camilla csodaszép arczára, ki életét megmentette.

Köszönetet mondott a családnak s azzal el akart távozni, de a bankár atyai jóindulattal visszatartá őt s mondá: — Tudja ön, hogy mi e pillanatig nem tudunk önről többet, hogy tüzértiszt s hogy Gustozzánál megsebesült. Azt is tudjuk, hogy egy néhány hó óta szomszédunk, de ön ismeretlen maradt azért előttünk, kérem, mi a becses neve? . . .

— Fortunato Venturelli, — felelé a fiatal ember. E név a bankárt nagy bámulatba ejté s élénken kérdé ujra: „Venturelli Nápolyból?

Fortunato igenlőleg intett.

— Talán ön egy bizonyos Venturelli Jenőnek, ki már hossabb ideje Turinban meghalt, rokona?

— Én fia vagyok, — ismétlé meghatva Fortonato, minthogy most először életében emlékezett meg valaki atyjáról.

— Jenő fia! — kiáltá sugárzó arczczal Forneri; élénk, gyengéd visszaemlékezés látszott őt megragadni s önkénytelenül megszoritá Fortonato kezét s fájdalmasan kiáltá: „A szegény Jenő!

A tiszt nem tudta, mi ez, de Forneri folytatá: „Én az ön szerencsétlen atyjának bizalmas barátja voltam. s ha csak sejtelmem is lett volna gyászos szándékát, ugy talán képes lettem volna megakadályozni. De távol, Párisban voltam s csak a lapok utján értesültem haláláról. Az ön atyja nemes szivü, fennkölt lélek volt, halála csapás volt a hazára.

— Oh, fogadja érte köszönetemet — kiáltá Fortunato könnyes szemekkel — fogadja köszönetemet e szavakért. — Ez az első eset számos év óta, hogy szerencsétlen atyámról beszélni hallok. Ő számüzött volt, szegény szerencsétlen; a magányt, mely környezé s a nyomort, mely őt sujtá, nem viselhette tovább már el, öngyilkos lett.

(Folyt. köv.)

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**
Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként — saját gyáraimból —

valamint **fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig** méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító.)

Ingatlan-birtok árverés.

1898. évi szeptember 12-ik napján d. e. 8 órakor Székelyhidon a járásbirósági telekkönyvi irodában elárvereltetik 18113 frt kikiáltási árban az Oesterreicher-féle Érmihályfalva község határában fekvő, ugynevezett „Tivadar" tanyabeli 1200 négyszög ölével 533 hold terjedelmü tulnyomó részben szántóföldből álló tagbirtok, mely 20 percznyi távolságra fekszik az érmihályfalvai vasuti indóháztól és dohánytermelés engedélyével bir. Hozzátartozik közvetlen az állomás mellett fekvő 4 holdnyi, nyaralónak igen alkalmas részben már beültetett szőlő is, a mely maga 3000 frt körüli értéket képvisel.

A birtokon jelenleg bekebelezett 25000 frtos igen előnyös 5%-os törlesztéses kölcsön meghagyása nemcsak könnyen kieszközölhető, hanem további 5–8 ezer frt méltányos feltételü takarékpénztári kölcsön második helyen is biztositva van.

A birtok 43—45 ezer forintért valószinüleg megszerezhető lesz.

Venni szándékozók alólirottnál bővebb részleteket megtudhatnak.

Nagyvárad, 1898. évi julius hó 26.

Dr. Bartha Béla,
mint v. b. Oesterreicher Lázár érmihályfalvai lakos csődtömeggondnoka.

743–3—1

5613. sz.
1898. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a H.-Böszörmény városi takarékpénztár végrehajtatónak Simon Jánosné Szabó Juliánna csegei lakos végrehajtást szenvedő elleni 1250 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbiróság) területén levő, a Csege község határában fekvő a csegei 165. sz. tjkvben A. I. 170. hrsz. belső telekből és a rajta levő 222. hrsz. házból a Szabó Juliánna Simon Jánosnét illető felére 600 frt kikiáltási árban az A. I. 497. 652., 817., 868., 987., 1100., 1335., 1418. hrsz. részleteknek a Simon Jánosné Szabó Julánna nevén álló felére 302 frt kikiáltási árban és a csegei 337. sz. tjkvi A. I. 463., 663., 734., 906., 1110., 1022., 1275. és 1316. hrsz. részleteknek a Szabó Juliánna Simon Jánosné nevén álló felére az árverést 306 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi szeptember hó 6. napján délelőtt 9 órakor** Csege község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 90 forint 20 krajczárt és 30 forint 60 krajczárt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál, 1898. évi junius hó 23. napján.

Nagy Károly,
kir. táblai biró.

744—3—1

Bérkocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5.—	3.—
Fél napra, reggeli 7 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3.—	2.—
II. Óraszámra.		
Fél órára	—.40	—.30
Háromnegyed órára	—.60	—.45
Egy egész órára	—.80	—.60
Minden következő órára	—.40	—.30
Az utolsó órán tul félórára vagy kevesebb időre	—.20	—.15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	—.50	—.30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknéi (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	—.—	—.—
A temetőbe ki és vissza	2.—	1.40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1.20	—.80
A színházba menet	—.60	—.40
A színházból jövet	—.80	—.60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	—.50	—.30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	—.80	—.60
A kocsis mellé elkelyezett minden darab málha után 10 kr. jár.		
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszeszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—.50	—.30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	—.80	—.60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—.50	—.30
Menet és jövet egy órai várakozással	1.—	—.70
Minden következő órára	—.60	—.40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1.20	—.90
Minden következő órára	—.40	—.30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—.50	—.30
Menet és jövet egy órai várakozással	—.80	—.60
Minden további órára	—.40	—.30

▲ dijak reggeli 6 órától esti 9 óráig számittatnak.

ERDŐ

500 hold, melyben körülbelől 10.000 szál tölgy mü-fa van,

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

745—3—1

Kiadó föld.

15 hold ujosztásu föld

a közvágóhid mellett

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni: **Pásztor Jánosnál**

N.-Mester-utcza 1309. 746—1—1

Csokonai nyomda

és kiadó-részvénytársaság

Debreczen Halpiacz.

Ügyvédi és ev. ref. egyházi nyomtatványok

következő olcsó árszámitás mellett kaphatók:

Nyomtatványszám		Alak	25 db krajczár	100 db krajczár
1	Adóslevél	0 1/4 iv	5	20
2	Téritvény	0 1/2 „	10	40
3	Zálogolási és becslési jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
4a)	Árverési jegyzőkönyv (küliv)	0 1/1 „	20	75
4b)	Árverési jegyzőkönyv (beliv)	0 1/1 „	20	76
5	Hirdetés elsőbbségi jog érvényesithetése végett	0 1/2 „	10	40
6	Biztositási végrehajtási kérvény	0 1/1 „	20	75
7a)	Tárgyalási jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
7b)	Tárgyalási jegyzőkönyv (községbirósági)	0 1/1 „	20	75
8	Igénykereset, tulajdonjogi	0 1/1 „	20	75
9	Sommás váltókereset	0 1/1 „	20	75
10	Sommás kereset (végzéssel)	0 1/1 „	20	75
11	Meghatalmazás	0 1/2 „	10	40
12	Csődkereset	0 1/2 „	10	40
13	Váltó-óvás (fehér irodai papiron)	0 1/1 „	30	100
14	Árverési hirdetés	0 1/2 „	10	40
15a)	Adásvevési szerződés	0 1/1 „	20	75
15b)	Adásvevési szerződés	0 1/1 „	20	75
16a)	Csere-szerződés	0 1/1 „	20	75
16b)	Csere-szerződés	0 1/1 „	20	75
17	Rendelvény	0 1/2 „	10	40
18	Árverést kitüző végzés	0 1/2 „	10	40
19	Kézbesitési iv	0 1/4 „	05	20
20	Végrehajtási kérvény	0 1/1 „	20	75
21	Hivatalos jelentés	0 1/1 „	10	40
22a)	Árverési hirdetmény	0 1/2 „	10	40
22b)	Árverési hirdetmény	0 1/1 „	10	40
23	Tulajdonjog bekebelezése	0 1/1 „	20	75
24	Zálogjog törl. bekeb. iránti kérv.	0 1/1 „	20	75

Nyomtatványszám		Alak	25 db krajczár	100 db krajczár
25	Törlési nyilatkozat	0 1/2 iv	10	40
26	Költség jegyzék (fehér irodai papir)	0 1/2 „	15	50
27	Kötelezvény I.	0 1/2 „	10	40
28	„ II.	0 1/2 „	10	40
29	Nyugta	0 1/2 „	10	40
30	Adóslevél	0 1/1 „	20	75
31	Tanukihallgatási idézés	0 1/4 „	05	20
32	Idézvény	0 1/4 „	05	—20
33	Szóbeli végrehajtási kérvény	0 1/2 „	10	40
34	Árverést elrendelő végzés	0 1/2 „	10	40
35	Végzés végrehjtás tárgyában	0 1/2 „	10	40
36	Hirdetmény	0 1/2 „	10	40
37	Marasztaló itélet	0 1/2 „	10	40
38	Jegyzőkönyv mezőrendőri kihágásról	0 1/1 „	20	75
39	Biztositási jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
40	Kereset-levél	0 1/1 „	20	75
41	Kielégitési végrehajtási jegyzők.	0 1/1 „	20	75
42	Megkeresés idegen közs. bir. végreh.	0 1/2 „	10	40
43	Panasz-jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
44	Tanu kihallgatási jegyzőkönyv	0 1/1 „	20	75
45	Jegyzék a pénzbirságról	4 1/1 „	25	90
46	Mutató-könyv	4 1/1 „	25	90
47	Határidő-napló	4 1/1 „	25	90
48	Panaszkönyv	8 1/1 „	30	110

Ev. ref. egyházi nyomtatványok.

Egyházi adófőkönyv	100 iv	3.00
Gondnoki Napló bevétel D/a. m.	„	1.50
„ „ kiadás D/b. m.	„	1.50
Pénzbeli számadás E/a. minta	„	1.50
Terménybeli számadás	„	1.50
Adófőkönyv c/minta	„	1.50
Egyházi adó-iv	100 drb	0.50
Esketési igazolvány	„	0.35
Keresztelési jegy	„	0.40

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készitünk el

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1898.